

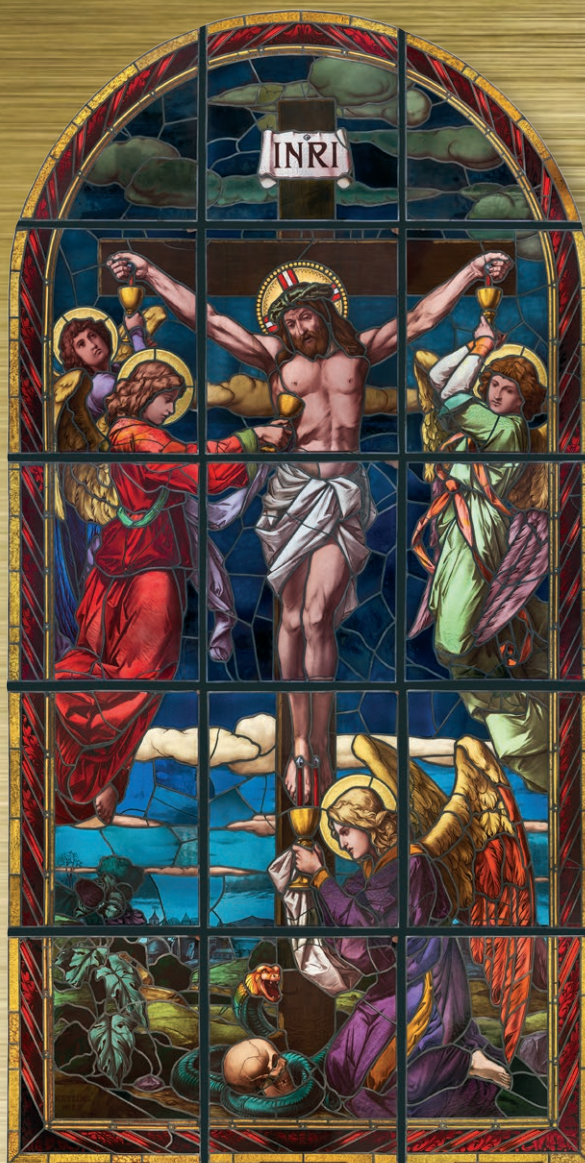
Vitražo kompozicija yra gana reto ikonografinio tipo, nes net 4 angelai dalyvauja kaip ikonografiniai simboliai, surenkantys eucharistinį Kristaus kraują į mišų taures iš visų Nukryžiuotojo žaizdų. Neatsitiktinai angelų kūnai pridengti skirtingų spalvų tunikomis: raudona žymi meilės ir kančios malonę per auką ant kryžiaus, violetinė simbolizuoja žmogaus ir Dievo ryšį per Jėzaus Kristaus kančią ir mirtį, žalia – tarsi nuoroda į amžinojo gyvenimo ir išganymo viltį, atėjusią su Kristaus mirtimi. Eucharistiją išreiškia ir vynuogienojai, primenantys Kristuje slypintį gyvybės šaltinį. Kaukolė su gyvate kryžiaus papėdėje – pamintos pirmosios nuodėmės ir atpirkimo ant Golgotos kalno ženklas. Tokia daugiafigūrė Nukryžiuotojo kompozicija su daugeliu simbolių detalių atskleidžia istorinio Golgotos kalno įvykio dvasinį vyksmą, o angelai, renkantys kraują į mišų taures, vizualizuoja dvasinę jungtį tarp Golgotos kalno įvykio ir šv. Mišų liturgijos ant altoriaus stalo.

Raimonda Norkutė

**KAUNO
ŠVČ. SAKRAMENTO
REKTORATO BAŽNYČIA**

Vilniaus g. 31
LT-44286 Kaunas
info@svc-sakramento-
rektoratas.lt
www.svc-sakramento-
rektoratas.lt

**Kauno
Švč. Sakramento bažnyčios
Nukryžiuotojo Jėzaus
vitražas**

Iš vitražo istorijos

- ~ **1880–1881 m.** sukurtas „Geyling“ dirbtuvėse Sankt Peterburgo dvasinei akademijai.
- 1934 m.** įsigytas Kauno Švč. Sakramento (Dievo Kūno) bažnyčios rektoriaus prelado prof. Blažiejaus Čėsnio iniciatyva iš Sankt Peterburgo dvasinės akademijos.
- 1934 m.** restauruotas dail. Stasio Ušinsko Kauno meno mokykloje ir įmontuotas Kauno Švč. Sakramento bažnyčios apsidės lange už didžiojo altoriaus.
- ~ **1963–1964 m.**, prieš bažnyčioje (1949 m. bažnyčia uždaryta) įrengiant kino teatrą „Santaka“, M. K. Čiurlionio muziejaus direktoriaus Petro Stausko žodiniu prašymu vitražai buvo išmontuoti, supakuoti ir išvežti į muziejaus saugyklas Pažaislyje. 1983 m. dėžės su vitražais pervežtos į M. K. Čiurlionio muziejaus Skulptūros ir vitražo galeriją, vėliau – į Paveislių galeriją.
- 2016–2017 m.** restauruotas vitražų restauratorių Daugio Bumbulio ir Dalios Mulevičienės.
- 2017 m.** Kauno Švč. Sakramento rektorato bažnyčios rektoriaus kun. Jono Stankevičiaus rūpesčiu Nukryžiuotojo ir 3 evangelistų vitražai grąžinti šiai bažnyčiai. Ketvirtuo evangelisto vitražas yra pradingęs.

Nukryžiuotojo vitražo kairiajame apatiniame kampe esanti signatūra GEYLING / WIEN priklauso garsioms austrų stiklo dirbtuvėms, įkurtoms austrų tapytojo Carlo Geylingo (Franz Carl Michael Geyling, 1814–1880) dar 1841 m. Vienoje.

Vitražo ikonografija

Tai vienas seniausių ir vertingiausių vitražų Lietuvoje, kurį iš Sankt Peterburgo dvasinės akademijos kartu su 4 evangelistų vitražais 1934 m. įsigijo Kauno Švč. Sakramento (Dievo Kūno) bažnyčia, kai šeiminkų kaitą išgyvenusi ir įrangos netekusi bažnyčia buvo atnaujinama lietuvių dailininkų darbais ir atvežtiniais kūriniiais. Daugiau kaip pusę amžiaus aukšto meninio lygio Nukryžiuotojo vitražas buvo žinomas tik iš nespaltotų fotografijų. Vienoje jų vitražas užfiksuotas jau esantis altoriuje (publikuota 1934 m. „Židinyje“, nr. 12), antroji publikuota 1968 m. Stasio Budrio knygoje apie Lietuvos vitražo meną, joje vitražas matomas su pažeidimais, veikiausiai atsiradusiais jau pokario laikotarpiu.

Tapybiškas Nukryžiuotojo vitražas buvo įrengtas didžiojo altoriaus vietoje, centriniame lange. Visi Nukryžiuotojo vitražo ikonografinės kompozicijos simboliniai elementai pabrėžia dvasinę nukryžiovimo pusę, akcentuodami eucharistinį aspektą. Kompozicijoje sujungiami tradiciniai mirties, kančios, gyvybės ir išaukštinimo ženklai. Virš žemo horizonto tapybiško dangaus fone iškilęs Kristus vaizduojamas gyvas, atmerkтомis akimis, nors iš visų jo žaizdų teka kraujas. Ištekėjęs Kristaus Kraujas simboliškai įprasmina Eucharistiją, o šone esanti žaizda yra vienas svarbiausių ženklų, simbolizuojančių Bažnyčios gimimą ir Eucharistijos šventimą. Erškėčių vainiku, ant kryžiaus prikalta lentele su užrašu INRI primenamos patirtos patyčios, kančia ir išaukštinimas. Nimbai su raudonu kryžiumi iš trijų juostų simbolizuoja Švč. Trejybę, Dievo vienybę ir dvejopą Kristaus prigimtį. Link dešiniojo peties nuleista Kristaus galva – simbolinis mirties paliudijimo gestas ir atlikto atpirkimo akto ženklas.